

Türkiye’de Hemşirelik Alanında Hematopoetik Kök Hücre Transplantasyonu ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

A Review of Postgraduate Thesis on Hematopoietic Stem Cell Transplantation in The Field of Nursing in Turkey

Çağla BALKIŞ¹

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, ülkemizdeki hemşirelik alanındaki hematolojik kök hücre transplantasyonuna yönelik yapılan lisansüstü tezleri niceliksel ve içerik açısından incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırmada verilerin toplanması amacıyla öncelikle literatür taraması yapılmış, daha sonra Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı detaylı tarama sistemi üzerinden “kemik iliği nakli”, “kemik iliği transplantasyonu”, “kök hücre nakli” ve “kök hücre transplantasyonu” anahtar kelimeleri ve konu olarak “hemşirelik=nursing” seçilerek taranmıştır. Tarama sonunda 2005-Ocak 2022 yılları arasında Hemşirelik alanında konu ile ilgili yapılmış 24 tez belirlenmiştir. Künye bilgisinde yeterli verinin olmadığı ve tam metnine ulaşamayan bir tez inceleme dışı bırakılmış ve araştırmada toplam 23 tez değerlendirilmiştir.

Bulgular: Tezlerin %95.65’inin (n=22) yüksek lisans tezi olduğu ve %30.43’ünün (n=7) 2019 yılında ve %52.17’sinin İstanbul’da yapılmış olduğu belirlenmiştir. Yapıldığı anabilim dalı programına göre %43.48’inin (n=10) hemşirelik, %30.43’ünün (n=7) iç hastalıkları hemşireliği programlarında tamamlandığı, danışmanın unvanına göre incelendiğinde %39.13’ünün (n=9) doktor öğretim üyesi unvanına sahip olduğu belirlenmiştir. Tezlerin %91.30’unun (n=21) kantitatif, kantitatif çalışmaların %61.90’ının (n=13) tanımlayıcı desende yapıldığı belirlenmiştir. Yapılan çalışmaların örnekleminin %60.87’sini (n=14) hastaların oluşturduğu, hasta, bakım veren ve her ikisinin dahil edildiği çalışmaların %90.48’inin (n=19) kök hücre transplantasyonu sonrasındaki dönemde yapıldığı belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelik alanında hematopoetik kök hücre nakline yönelik tezlerin daha çok yüksek lisans düzeyinde olduğu, yıllar arttıkça yapılan tezlerin arttığı, tezlerin daha çok tanımlayıcı olarak yapıldığı, örnekleminin daha çok hastalar olduğu görülmüştür. Bu bağlamda hasta ve yakınlarının birlikte dahil edildiği, nakil öncesi süreci de kapsayan kanıt düzeyi yüksek tezlerin yapılmasının gerektiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: hemşirelik; kemik iliği transplantasyonu; kök hücre transplantasyonu; tezler.

ABSTRACT

Aim: This research was carried out in order to examine the graduate thesis on Hematological Stem Cell Transplantation in the field of nursing in our country in terms of quantitative and content.

Method: In order to collect the data in the research, a literature review was carried out first, and then the keywords "bone marrow transplantation" and "stem cell transplantation" were selected and "nursing" was specified as the subject through the detailed reviewing system of the Databases of National Thesis Center of the Council of Higher Education. At the end of the review, 24 theses on the subject were determined in the field of nursing between 2005 and January 2022. A thesis that did not have sufficient data in the masthead information and whose full text could not be reached was excluded from the review and a total of 23 thesis were evaluated in the research.

Findings: It was determined that 95.65% (n=22) of the thesis was a master's thesis and 30.43% (n=7) of it was carried out in 2019 and 52.17% of it was carried out in Istanbul. According to the department program, 43.48% (n=10) was completed in Nursing and 30.43% (n=7) in Internal Medicine Nursing programs, and 39.13% (n=9) had the title of Doctoral Faculty Member when examined according to the title of the consultant. It was determined that 91.30% (n = 21) of thesis are quantitative, 61.90% of the quantitative studies (n = 13) was made in the descriptive pattern. When examined according to the

¹ Akdeniz Üniversitesi Hastanesi Çocuk Kök Hücre Nakli Ünitesi, Antalya, E-mail: caglabalkis@gmail.com

Geliş Tarihi/Received:23-01-2022 **Kabul Tarihi/Accepted:**06-03-2022 **Çevrimiçi Yayın Tarihi/Available Online**

Date:30-06-2022

Cite this article as: Balkış Ç. A Review of postgraduate thesis on hematopoietic stem cell transplantation in the field of nursing in turkey. J Health Pro Res 2022;4(2):95-107.

sample group, it was determined that 60.87% (n=14) of the thesis were composed of patients and 90.48% (n=19) of the studies that included the patient, nurse and both were done in the period after stem cell transplantation.

Result: It was observed that the thesis for hematopoietic stem cell transplantation in the field of nursing is mostly at the graduate level, the number of theses is increasing as the years pass by, the thesis was made more descriptively, and the sample of them mostly consists of patients. In this context, it was revealed the necessity of theses with a high level of evidence, including the pre-transplant process, in which the patient and their relatives are included together.

Keywords: bone marrow transplantation; nursing; stem cell transplantation; theses.

Giriş

Hematopoetik kök hücre transplantasyonu (HKHT), günümüzde başta kanser olmak üzere benign ve malign hematolojik hastalıkların, genetik bozuklukların, solid tümörlerin ve immünolojik hastalıkların tedavisinde sıklıkla kullanılmaktadır. Uzun süreli remisyon umudu sağlayan bir tedavi seçeneği olması nedeniyle birçok hasta için bakım standardı haline gelmiştir (1,2,3). Bununla birlikte, HKHT'nin ciddi mortalite ve morbiditeye sebep olan bir işlem olması hasta ve yakınlarının psikolojik ve fiziksel zorlanma yaşamasına sebep olmaktadır (1,3). Son yıllarda transplantasyon tekniklerindeki gelişmeler, ortaya çıkan yeni endikasyonlar, düşük yoğunluktaki hazırlık rejimlerinin kullanılmaya başlanması HKHT uygulanacak hastalar için remisyon sürelerini arttırmaktadır (2, 3, 4).

Tıp alanında oldukça ilgi gören ve geniş bir alana yayılmaya başlayan HKHT hemşirelik mesleğine özel bilgi ve bu doğrultuda bakım ihtiyacı doğurmaktadır (5). Hemşirelerin, nakil öncesinde, sırasında ve sonrasında hasta ve yakınlarının yaşadığı fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik problemlerin görülme sıklığını azaltmak için mevcut durumlarını değerlendirmesi ve gerekli konularda kişileri bilgilendirmesi gerekmektedir (4). Bu bağlamda hemşirelerin HKHT gibi özellikli ve bütüncül bakım gerektiren bir alanda bilgi ve beceri sahibi olmaları, bu bilgi ve becerilerini de son gelişmeleri takip ederek güncel tutmaları gerekmektedir (5).

Tarih boyunca gelişmeye devam eden hemşirelik mesleği kendi meslek ilkelerini, bakım standartlarını, kuramlarını ve bunlar sonucunda kendi bilimsel bilgisini üretmeyi başaran ve lisans seviyesinde eğitimi olan profesyonel bir meslektir (6). Lisans eğitimine ek olarak mesleki eğitimi arttıracak ve bilimsel ilerlemeyi sağlayacak lisansüstü eğitim programları da yaygın olarak bulunmaktadır (7).

Lisansüstü eğitimler ile hemşirelik mesleğine yönelik bilimsel bilgi oluşturulmakta, kanıta dayalı uygulamaların gelişimi sağlanmaktadır. Ayrıca hemşirelik mesleği ile ilgili problemler bilimsel yöntemlerle tanımlanarak, bunlara uygun çözümlerin geliştirilmesi ve hemşirelik uygulamalarına rehber oluşturulmasına katkı sağlanmaktadır (8).

Hemşirelik alanında yapılan araştırmalar mesleki bilgi birikimini arttırarak, mesleki rollerin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Alanda yapılan araştırmaların hemşireliğin ayrılmaz bir parçası olarak görmek gerekmektedir. Hemşirelik alanında kanıta dayalı etkili bir bakım sunabilmek ancak araştırmalar yoluyla elde edilmektedir (9). Lisansüstü tezlerin analizi mevcut konunun yaygınlığı ve derinliği ile ilgili bilgiler sunmaktadır. Bu bağlamda bu araştırma ile hemşirelik alanındaki hematolojik kök hücre transplantasyonuna yönelik lisansüstü tezler; türü, örnekleme, yöntemsel özellikleri ve araştırılan değişkenler yönünden incelenerek özelliklerinin belirlenmesi ve bundan sonra yapılacak çalışmalara yol gösterici olması amaçlanmıştır.

Araştırma Soruları

1. Türkiye’de HKHT ile ilgili yapılmış lisansüstü hemşirelik tezleri hangi yıllarda yayınlanmıştır?
2. Türkiye’de HKHT ile ilgili yapılmış lisansüstü hemşirelik tezlerinin türleri nelerdir?
3. Türkiye’de HKHT ile ilgili yapılmış lisansüstü hemşirelik tezleri hangi amaçlarla yapılmıştır?
4. Türkiye’de HKHT ile ilgili yapılmış lisansüstü hemşirelik tezlerinde hangi yöntemler kullanılmıştır?
5. Türkiye’de HKHT ile ilgili yapılmış lisansüstü hemşirelik tezlerinin genel sonuçları nelerdir?

Gereç ve Yöntem

Araştırma Amacı

Bu araştırma, ülkemizdeki hemşirelik alanındaki Hematolojik Kök Hücre Transplantasyonuna yönelik yapılan lisansüstü tezleri niceliksel ve içerik açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada “ülkemizde hemşirelik alanındaki hematolojik kök hücre transplantasyonuna yönelik yapılan lisansüstü tezlerin sayıları, araştırma desenleri, kullanılan yöntemler ve sonuçlar nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Araştırma Deseni

Bu araştırma, retrospektif tanımlayıcı bir çalışma olarak yapılmıştır. Araştırma için veriler 01 Ocak 2005 - 20 Ocak 2022 tarihleri arasında hemşirelik alanında yapılan lisansüstü tezler geriye dönük olarak incelenerek veriler elde edilmiştir.

Araştırmaya Dahil Edilme Kriterleri

- Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Veri Tabanında yer alması
- Başlığında “kemik iliği nakli”, “kemik iliği transplantasyonu”, “kök hücre nakli” ve

“kök hücre transplantasyonu” kelimelerinin yer alması,

- Lisansüstü tez çalışması olması,
- Hemşirelik ve/veya hemşirelik ana bilim dalları tarafından yapılmış olması,
- Tam metin erişimine açık olması.

Araştırma Stratejisi ve Verilerin Toplanması

Araştırma verileri, internet üzerinden Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Veri Tabanı ([https:// tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/)) taranarak toplanmıştır. Veriler, kullanılan detaylı tarama sistemi üzerinden “kemik iliği nakli”, “kemik iliği transplantasyonu”, “kök hücre nakli” ve “kök hücre transplantasyonu” anahtar kelimeleri ve konu olarak “hemşirelik=nursing” seçilerek yapılmıştır. Yayın tarihi sınırlandırılmış olan bir tezin tam metinlerine erişilememiştir. Bu sebeple evrenin tamamına ulaşılamamış, araştırma grubu 23 lisansüstü tezdendir oluşmuştur. Araştırmaya, 2005-2022 yılları arasında hemşirelik alanındaki HKHT’ye yönelik yapılmış ve tez künyesi açık bir şekilde sistem üzerinde yer alan tüm tezler dahil edilmiştir (Şekil 1).

Ulusal Tez Merkezi			
1. Arama	2. Arama	3. Arama	4. Arama
Konu: Hemşirelik Anahtar Kelime: Kemik İliği Nakli	Konu: Hemşirelik Anahtar Kelime: Kemik İliği Transplantasyonu	Konu: Hemşirelik Anahtar Kelime: Kök Hücre Nakli	Konu: Hemşirelik Anahtar Kelime: Kök Hücre Transplantasyonu
Toplam :2 Tez	Toplam : 4 Tez	Toplam: 14 Tez	Toplam: 4 Tez

Şekil 1. Araştırmaya Dahil Edilen Tezlerin Seçim Algoritması

Veri Analizi

Bu çalışmada, hemşirelik alanındaki Hematolojik Kök Hücre Transplantasyonuna yönelik yapılmış lisansüstü tezler; türü, çalışma yılı, konusu, araştırma türü, örneklem özellikleri, veri toplama yöntemi, çalışmanın yapıldığı yer açısından değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin içeriği karşılaştırma yapılabilmesi için tablolara dönüştürülmüştür.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma, literatür taraması modeli olduğundan insan ve/veya hayvanlar üzerinde doğrudan bir

etkisi bulunmamaktadır. Bu bağlamda etik kurul onay kararına gerek görülmemektedir. Alınan tüm çalışmalar referans kısmında gösterilmiştir.

Kısıtlılıklar/Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sonuçları yalnızca 2005- 2021 yılları arasında, Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Veri Tabanında paylaşımına açılan, hemşirelik alanındaki Hematolojik Kök Hücre Transplantasyonuna yönelik yapılmış lisansüstü tezlerden, erişilen tezlerin araştırmanın amaçlarında ifade edilen genel özelliklerden oluşması araştırmanın sınırlılıklarındandır

Bulgular

Tezlerin %95.65'inin (n=22) yüksek lisans tezi olduğu, %30.43'ünün (n=7) 2019, %8.70'inin (n=2) 2012, %8.70'inin (n=2) 2014, %8.70'inin (n=2) 2016, %8.70'inin (n=2) 2018, %8.70'inin (n=2) 2020 ve %8.70'inin ise 2021 yılında yapılmış olduğu belirlenmiştir. Tez çalışmalarının %52.17'sinin (n=12) İstanbul, %21.74'ünün (n=5) Ankara ve %8.70'inin (n=2) İzmir'de; %56.52'sinin (n=13) devlet üniversitesinde yürütüldüğü görülmüştür.

Yapıldığı anabilim dalı programına göre %43.48'inin (n=10) Hemşirelik, %30.43'ünün (n=7) İç Hastalıkları Hemşireliği ve %13.04'ünün (n=3) Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı programlarında tamamlandığı saptanmıştır. Tez danışmanının unvanına göre incelendiğinde %60.87'sinin (n=14) Doktor Öğretim Üyesi ve Yardımcı Doçent %26.09'unun (n=6) Doçent ve %13.04'ünün (n=3) Profesör unvanına sahip olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Lisansüstü tezlerin künye bilgilerine ilişkin özellikler

Tez Türüne Göre	n	%
Yüksek Lisans	22	95,65
Doktora	1	4,35
Yayınlandığı yıla göre	n	%
2005	1	4,35
2006	1	4,35
2012	2	8,70
2013	1	4,35
2014	2	8,70
2016	2	8,70
2017	1	4,35
2018	2	8,70
2019	7	30,43
2020	2	8,70
2021	2	8,70
Yapıldığı İle Göre	n	%
İstanbul	12	52,17
Ankara	5	21,74
İzmir	2	8,70
Gaziantep	1	4,35
Kayseri	1	4,35
Tekirdağ	1	4,35
Zonguldak	1	4,35
Yapıldığı Üniversiteye Göre	n	%
Devlet Üniversitesi	13	56,52
Vakıf Üniversitesi	10	43,48

Tablo 1'in devamı		
Anabilim Dalına Göre	n	%
İç Hastalıkları Hemşireliği	7	30,43
Hemşirelik	10	43,48
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	3	13,04
Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği	2	8,70
Hemşirelik Esasları	1	4,35
Tez Danışmanının Unvanına Göre	n	%
Profesör	3	13,04
Doçent	6	26,09
Dr. Öğr. Üyesi ve Yardımcı Doçent	14	60,87

Tablo 2. Lisansüstü Tezlerin Yöntemlerine İlişkin Özellikler

Çalışma tasarımına göre	n	%
Kalitatif Çalışmalar	21	91,30
Kantitatif Çalışmalar	2	8,70
Kalitatif Çalışmaların Türüne Göre	n	%
Tanımlayıcı Çalışmalar	13	61,90
Yarı Deneysel Çalışmalar	2	9,52
Deneysel Çalışmalar	6	28,57
Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre	n	%
Standardize ölçek	16	69,57
Araştırmacı tarafından hazırlanan soru formu	5	21,74
Yarı yapılandırılmış /yapılandırılmış görüşme formu	2	8,70
Örneklem Grubuna Göre	n	%
Hastalar	14	60,87
Bakım Verenler	5	21,74
Hasta ve Bakım Verenleri	2	8,70
Hemşireler	1	4,35
Üniversite Öğrencileri	1	4,35
Çalışmanın Yapıldığı Yere Göre	n	%
Servis/klinik	12	52,17
Poliklinik	10	43,48
Okul	1	4,35
Çalışmanın Yapıldığı Zamana Göre	n	%
Nakil Öncesi	2	9,52
Nakil Sonrası	19	90,48

Tezlerin %91.30'unun (n=21) kantitatif, %8.70'inin (n=2) kalitatif çalışma olduğu; kantitatif çalışmaların %61.90'ının (n=13) Tanımlayıcı, %28.57'sinin (n=6) Deneysel ve %9.52'sinin (n=2) Yarı Deneysel türde yapılmış olduğu belirlenmiştir. Kullanılan veri toplama araçlarına göre %69.57'sinin (n=16) standardize ölçek, %21.74'ünün (n=5) araştırmacı tarafından hazırlanan soru formu ve %8.70'inin (n=2) yarı yapılandırılmış/yapılandırılmış görüşme formu kullandığı saptanmıştır. Örneklem grubuna göre incelendiğinde tezlerin örneklemelerinin %60.87'sini (n=14) hastalar, %21.74'ünü (n=5) bakım verenler, %8.70'ini (n=2) hasta ve bakım veren, %4.35'ini (n=1) hemşireler ve %4.35'ini (n=1) ise üniversite öğrencilerinin oluşturduğu; hasta, bakım veren ve her ikisinin dahil edildiği çalışmaların %90.48'inin (n=19) kök hücre transplantasyonu sonrasındaki dönemde, %9.52'sinin (n=2) ise kök hücre transplantasyonu öncesinde yapıldığı belirlenmiştir (Tablo 2). Yüksek lisans tezlerinin yayın yılı, amacı, çalışma tipi, uygulama süresi, örneklem sayısı ve sonuçları Tablo 3'te özetlenmiştir.

Tartışma

Bir alanda yapılan çalışmalar, mevcut alandaki problemleri tanımlama, olası çözüm yollarını geliştirme ve yeni çözüm yolları yaratma olanağı sağlamaktadır. Lisansüstü tez çalışmaları ise alanlarında uzmanlaşmak isteyen bireylerin hangi alanda ayrıntılı çalışma yapmak istediklerini göstermekle birlikte mevcut alanla ilgili bilimsel bilginin artmasına ve literatürün gelişmesine katkı sağlamaktadır.

Araştırma kapsamında lisansüstü programlarda hemşireler tarafından yürütülen ve HKHT ile ilgili olan 22 yüksek lisans, bir doktora tezi olmak üzere toplam 23 tez niceliksel ve içerik açısından ayrıntılı olarak incelenmiştir. Doktora düzeyinde yapılmış lisansüstü tez sayısının az olması olumsuz bir sonuç olarak değerlendirilmekle birlikte yüksek lisans eğitiminin, doktora eğitiminde daha yaygın olmasının da bu sonucu etkileyebileceği düşünülmektedir.

Araştırmada hemşirelik alanında HKHT ile ilgili yapılan tezlerin büyük kısmının 2019 yılı ve sonrasında yayınlandığı görülmektedir. Lisansüstü tez sayısının zaman içerisindeki artışının nedeni olarak hemşirelik alanında lisansüstü eğitimin yıllar içerisinde yaygınlaşması ve hemşirelik alanında kök hücre naklinin öneminin giderek artmış olduğu düşünülmektedir.

İncelenen lisansüstü tezlerin yarısının İstanbul'da diğer yarısının ise başta Ankara ve İzmir olmak üzere sırasıyla Gaziantep, Kayseri, Tekirdağ ve Zonguldak illerinde yapıldığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak bu illerde kök hücre nakli ünitelerinin bulunması ve tüm illerimizde kök hücre nakli ünitesinin bulunmamasına bağlı çevre illerden gelen başvurular sonucunda hasta sayısının fazla olması söylenebilmektedir.

Yürütülen lisansüstü tezlerin danışman unvanları incelendiğinde büyük çoğunluğunun doktor öğretim üyesi olduğu görülmektedir. Tezlerin yürütüldüğü anabilim dalı incelendiğinde büyük çoğunluğunun Hemşirelik anabilim dalı ve İç Hastalıkları Hemşireliği anabilim dalı altında toplandığı bunu sırasıyla Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği ve Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı izlediği görülmektedir. Tedavi seçeneği olarak kök hücre naklinin uygulandığı hastalıklar düşünüldüğünde İç Hastalıkları Hemşireliğinin çalışma alanı kapsamına girmesi ve örneklemelerin çoğunlukla yetişkinlerden oluşmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışma kapsamındaki lisansüstü tezler örneklem grubuna göre incelendiğinde yarısından fazlasında nakil sonrası hastaların dahil edildiği görülmektedir. Bu durumun nedeni olarak nakil sürecinde hastaların nötropenik dönemde olması, enfeksiyon riskinin çok yüksek olması ve nakil sonrası süreçte bireylere ulaşmanın daha kolay olması söylenebilmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Hematopoetik kök hücre nakli hem hastayı hem de ailesini içerisine alan, bununla birlikte bireyin biyopsikososyal açıdan tüm alanlarını olumsuz yönde etkileyen zorlu bir süreçtir. Nakil sürecinin hastalığın öğrenildiği andan nakil sonrası remisyona kadar ki tüm süreci kapsadığı düşünüldüğünde nakil öncesi ve sonrası sürecin karşılaştırıldığı çalışmaların yapılması gerektiği düşünülmektedir. Yine örneklem grubuna göre hasta ve bakım vereninin birlikte dahil edildiği çalışma sayısının yetersiz olduğu görülmüştür. HKHN'nin tüm aileyi içerisine alan bir süreç olması nedeniyle hasta ve bakım verenlerinin birlikte dahil edildiği çalışmalar yapılmalıdır. HKHT planlanan ya da uygulanan hastalara bakım vermede hemşirelere büyük

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Amaç ve Sonuçlarına İlişkin Özellikler

Yazarı / Yılı / Yer / Tez Türü	Amaç	Çalışma Tasarımı / Kullanılan Veri Toplama Araçları	Örneklem Grubu (sayısı)	Sonuç
Meltem MATRAK 2005 (10) ANKARA Yüksek Lisans	Allojenik kök hücre nakli yapılan hastaların yaşadığı fizyolojik sorunların saptanması	Kantitatif -Tanımlayıcı / Araştırmacı Tarafından Hazırlanan Soru Formu	Allojenik Kök Hücre Nakli Olan Hastalar (n=51)	Hastaların en sık karşılaştığı fizyolojik sorunların ağrı, halsizlik, ateş, bulantı, yemek yiyememe problemi, kusma, ağız yarası olduğu ve yaşadığı fizyolojik sorunların görülme oranlarının, 41 gün ve üstünde hastanede yatan hastalarda arttığı belirlenmiştir.
Yasemin KARACAN 2006 (11) ANKARA Yüksek Lisans	Periferik kök hücre nakli yapılan hastaların anksiyete ve depresyon düzeyinin belirlenmesi	Kantitatif -Tanımlayıcı / Araştırmacı Tarafından Geliştirilen Soru Formu ve Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği	Periferik kök hücre nakli olan hastalar (n=60)	Hastaların 30. gün depresyon durumunun yatıştan, hastaneye yatıştaki depresyon durumunun ise 18-30 yaş grubunda diğer yaş gruplarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Hastaların anksiyete görülme durumlarına bakıldığında ise incelenen değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür.
Emine DERYA İSTER 2012 (12) ANKARA Yüksek Lisans	Kök hücre nakli uygulanan hematolojik kanser hastalarının ağrı inançları ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi	Kantitatif -Tanımlayıcı / Araştırmacı Tarafından Geliştirilen Ağrı İnançları Ölçeği	Hematolojik kanser tanısı alan hastalar (n=94)	Hastaların ağrı şiddet ortalaması kadınlarda ve büyüme faktörü kullananlarda, psikolojik inançlar puan ortalaması tüm yaş gruplarında organik inançlar puan ortalamasından yüksek bulunmuştur. Hastaların organik inanç puanları evlilerde, psikolojik inanç puanlarını ise bekarlar da yüksek olduğu, ağrı inançlarını hastaların yaşı, eğitim düzeyi, cinsiyeti, çalışma durumu, aylık gelir düzeyi, tanıları, ağrı şiddeti ve en uzun süre yaşanan bölge etkilemediği, kanserin ağrıya yol açacağı ifadesine katılan hastaların katılmayanlara göre organik inançlar puan ortalaması istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür.
Gamze OĞUZ 2012 (13) İSTANBUL Yüksek Lisans	HKHT yapılan hastalarda semptomların ve bakım gereksinimlerinin değerlendirilmesi	Kantitatif -Tanımlayıcı / Hasta Bilgi Formu ve Memorial Semptom Değerlendirme Ölçeği	HKHT yapılan hastalar (n=66)	Kemik iliği transplantasyonu uygulandıktan sonra taburculuk sonrası dönemde hastaneye yatan (%16,7) hastaların hastaneye yatma nedenine göre dağılımları incelenmiş, %3'ünün enfeksiyon, %1,5'inin Graft Versus Host Hastalığı, ateş, ishal, ciltte kanama, morarma ve şişme gibi nedenlerden dolayı yattığı tespit edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre en sık gözlenen üç semptomun halsizlik, besinlerin tadında değişiklik ve mutsuzluk olduğu, en şiddetli ve en rahatsız derecede yaşanan üç semptomun ise seksüel sorunlar, uyumada zorlanma ve nefes darlığı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3.'ün devamı

Nur AKGÜL 2013 (14) ANKARA Yüksek Lisans	Periferik kan kök hücre nakli yapılmış kanser hastalarının primer bakım vericilerinin bakım verme yükü ve etkileyen faktörleri belirlemek	Kantitatif -Tanımlayıcı / Araştırmacı tarafından hazırlanan soru formu ve Bakım Verme Yükü Ölçeği	Periferik kan kök hücre nakli yapılmış kanser hastalarının primer bakım vericileri (n=55)	Araştırmaya katılan primer bakım vericilerin Bakım Verme Yükü Ölçeği puan ortancası 24 olup (10-71), bakımda üstlenilen aktivite sayısı arttıkça bakım verme yükünün arttığı belirlenmiştir. Düşük gelir düzeyine sahip primer bakım vericiler ile bakım verme nedeniyle psikolojik değişiklik ve ekonomik sorun yaşadığını belirtenlerin ölçek puan ortancasının anlamlı derecede yüksek olduğu, eğitim düzeyi yüksek bakım vericilerin ölçek puan ortancasının anlamlı derecede düşük olduğu bulunmuştur.
Hümeyra DENİZ 2014 (15) KAYSERİ Yüksek Lisans	Periferik kök hücre nakli yapılmış lösemi ve lenfomalı hastalara bakım veren bireylerin bakım verme yükü ve yaşam kalitelerini belirlemek	Kantitatif -Tanımlayıcı / Hasta ve Bakım Veren Bilgi Formu, Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği ve Kanserli Hastalara Bakım Verenlerde Yaşam Kalitesi Ölçeği	Periferik kök hücre nakli yapılmış lösemi ve lenfomalı hastalara bakım veren bireyler (n=123)	Katılımcıların Bakım verme yükü ölçeği ile kanserli hastalara bakım verenlerde yaşam kalitesi ölçeği toplam puanı, yük alt boyutu, rahatsızlık alt boyutu ve finansal sıkıntı alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki yokken, pozitif adaptasyon alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde negatif yönde çok zayıf ilişki olduğu belirlenmiştir. Hasta bireyin yaşlı olması, günlük yaşam aktivitelerinde bağımlı olması ve başka bir kronik hastalığının varlığı ile bakım veren bireyin erkek olması, ekonomik durumunun kötü olması, ev hanımı olması, hastanın bakım verenin eşi olması, aile, iş ve sorumluluklarının etkilenmesi bakım verenlerin yaşam kalitesi ve bakım yükü algısında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık oluşturmaktadır.
Zeynep KİSECİK 2014 (16) ANKARA Yüksek Lisans	HKHT sonrası ebeveynlerin depresyon düzeyinin çocukların yaşam kalitesine etkisinin belirlenmesi	Kantitatif -Tanımlayıcı / Çocuk ve Ebeveynler İçin Sosyodemografik Veri Formu, Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin Ebeveyn Formları ve Beck Depresyon Ölçeği	HKHT sonrası poliklinik takipli 2-18 yaş arasındaki çocukların ebeveynleri (n=82)	Çocukların yaşam kalitesi ölçek toplam puanı ortalama 61,37±21,85, ebeveynlerin Beck depresyon puanları ortalama 14,57±11,03 olarak bulunmuş; ebeveynlerin 14 (%17,1)'ünde şiddetli, 10 (%12,2)'unda orta düzeyde depresyon olduğu görülmüştür. Ebeveynlerin Beck depresyon ölçek puanı ile çocukların yaşam kalitesi ölçek toplam puanı arasında istatistiksel olarak düşük derecede anlamlı ilişki bulunmuştur.
Neslişah YAŞAR 2016 (17) İSTANBUL Yüksek Lisans	HKHT uygulanan yetişkin hastaların transplantasyon sonrası dönemde yaşam kalitesi ve bakım gereksinimlerinin değerlendirilmesi	Kantitatif -Tanımlayıcı / Hasta Bilgi Formu ve Kanser Tedavisi Fonksiyonel Değerlendirme Ölçeği- Kemik İliği Transplantasyonu	HKHT yapılan yetişkin hastalar (n=100)	Transplantasyonun hastaların yaşam kalitesinin orta düzeyde etkilendiği, en az düzeyde etkilenen yaşam kalitesi alanının Sosyal Yaşam ve Aile Durumu alt boyutu olduğu; Faaliyet Durumu, Duygusal Durum ve Bedeni Durum alt boyutlarının ise en olumsuz etkilenen yaşam kalitesi alanı olduğu saptanmıştır. Serbest meslek sahibi olan, sağlık durumunu kötü olarak nitelendiren, transplantasyon sonrası akut dönemde olan ve transplantasyon sonrası herhangi bir nedenle hastaneye yatış öyküsü olan hastalarda yaşam kalitesinin daha olumsuz etkilendiği belirlenmiştir.

Tablo 3'ün devamı

Gizem İlayda GEYİK 2016 (18) İSTANBUL Yüksek Lisans	HKHT esnasında müzik terapinin kanser hastalarının fiziksel ve ruhsal parametreleri üzerine etkisini belirlemek	Kantitatif – Deneysel / Hastaların Sosyodemografik, Fiziksel ve Ruhsal Parametrelerine İlişkin Soruları İçeren Bir Anket Formu, Durumluluk Kaygı Ölçeği, Distress (Stres) Termometresi	Erişkin Kemik İliği Nakil Ünitesinde yatan ve kemik iliği nakli planlanmış hastalar (n=30)	Müzik terapi uygulaması sonrasında, hastaların solunum sayısının azaldığı, O2 satürasyon düzeyinin ise arttığı görülmüştür. Hastaların hem kaygı hem de stres puan ortalamalarında müzik terapi uygulaması sonrasında azalma olduğu saptanmıştır. Müzik terapi uygulaması öncesinde kaygısı ve stres düzeylerinin yüksek; Müzik terapi sonrasında ise kaygısı azalan hastanın, stres düzeyinin de azaldığı görülmüştür.
Nilgün ALTUNBAŞ 2017 (19) İSTANBUL Yüksek Lisans	Çocuğuna kemik iliği nakil tedavisi uygulanan ebeveynlerin sağlık profesyonellerinden beklentilerinin belirlenmesi	Kalitatif – Fenomenolojik / Yüz Yüze Görüşme Tekniğinin Kullanıldığı Yarı Yapılandırılmış Bireysel Görüşme Rehberi Kişisel Bilgi Formu ve	Kemik iliği nakli olmuş çocukların ebeveynleri (n=10)	Kemik iliği nakli olan çocukların bakımında ebeveyn olarak annelerin bulunduğu ve nakil ekibi ile iyi bir iletişim içinde oldukları, tedavinin her aşamasında bilgilendirme beklendikleri ve bilgilendirildikleri, nakil sonrası süreçte nakil ekibinden destek gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.
Büşra MANTAŞ 2018 (20) İSTANBUL Yüksek Lisans	Kemik iliği nakli ünitesinde yatan hastaların öz bakım gücü ile umutsuzluk düzeyi arasındaki ilişkinin belirlenmesi	Kantitatif -Tanımlayıcı / Sosyodemografik ve Hastalık Özelliklerine İlişkin Veri Toplama Formu, Beck Umutsuzluk Ölçeği ve Öz Bakım Gücü Ölçeği	Kemik iliği nakil ünitesinde yatmakta olan hastalar (n=153)	Eğitim durumuna göre umutsuzluk ölçeğinin gelecekle ilgili duygular alt boyutunda, psikolojik desteğe ihtiyaç duyma durumuna göre umutsuzluk ölçeğinin motivasyon kaybı alt boyutunda ve nakil konusunda bilgilendirilme durumuna göre öz bakım gücü ölçeğinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Araştırmaya katılan hastaların öz bakım gücü puan ortalaması 104.490±25.007, umutsuzluk puan ortalaması ise 4.990±4.664 olarak saptanmıştır. Öz bakım ile umutsuzluk arasında orta düzeyde ve negatif ilişki olduğu; öz bakım gücü ile umutsuzluk arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan analizde hastaların öz bakım gücü düzeyinin umutsuzluk düzeyini azalttığı belirlenmiştir.
Şeyda AVCI 2018 (21) İZMİR Yüksek Lisans	Pediyatrik kök hücre nakil hastalarına bakım veren hemşirelere yönelik kanıt dayalı uygulama programının oral mukozit tanılama durumuna etkisini incelemek	Kantitatif – Yarı deneysel / Sosyodemografik Soru Formu, Oral Mukozit Tanılama ve Girişim İzlem Formu, Uluslararası Çocuk Mukozit Değerlendirme Ölçeği ve Kemoterapi Uygulanan Çocuklarda Tedaviye Özel Günlük Ağız Bakım Protokolü	Pediyatrik kök hücre nakil hastalarına bakım veren hemşireler (n=14)	Pediyatrik kök hücre nakil hastalarına bakım veren hemşirelerin oral mukozit tanılama oranı girişim öncesinde %2,8, kanıt dayalı oral mukozit yönetimi programının uygulaması sonrasında ise % 8.7 olarak saptanmıştır. Girişim öncesi ve girişim sonrasında hemşirelerin oral mukozit tanılaması yapma oranları arasındaki farkın anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin girişim sonrasında girişim öncesine göre oral mukozit tanılaması yapma oranında anlamlı olarak 3,12 kat (%212 artış) artış olduğu görülmüştür.
Tablo 3'ün devamı				

Mina ŞAHİN 2019 (22) İSTANBUL Yüksek Lisans	Çocuğu kemik iliği nakli olan ebeveynlerin sağlık bakım hizmetlerinden memnuniyetlerini belirlemek	Kantitatif -Tanımlayıcı / Ebeveyn Sosyodemografik Veri Formu ve PedsQL Sağlık Bakım Memnuniyeti Hematoloji/Onkoloji Modülü Ebeveyn Raporu	Çocuğuna kemik iliği nakli olan ebeveynler (n=74)	Çalışmaya katılanların genel olarak memnuniyetleri yüksek olup; genel memnuniyet ortalaması 90,43±12,47, bilgi memnuniyet ortalaması 83,92±17,21, aile katılımı memnuniyeti ortalaması 81,25±17,09, iletişim memnuniyeti ortalaması 87,43±15,13, teknik beceriler memnuniyeti ortalaması 91,13±12,02, duygusal gereksinimler memnuniyeti ortalaması ise 75,59±20,2 olarak bulunmuştur. Ebeveynlerin memnuniyet düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki saptanmıştır.
Gülşah EROĞLU 2019 (23) GAZİANTEP Yüksek Lisans	Kemik İliği Transplantasyonu sonrası hastalarda psikolojik dayanıklılık, stresle başetme ve posttravmatik büyüme düzeyini ve bu değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek	Kantitatif -Tanımlayıcı / Kişisel Bilgi Formu, Yetişkinler için Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği, Stresle Başa Çıkma Tazları Ölçeği ve Travma Sonrası Gelişim Ölçeği	Hematoloji polikliniğinde kemik iliği transplantasyonu sonrası takip edilen hastalar (n=120)	Kemik iliği Transplantasyonu sonrasında psikolojik dayanıklılık arttıkça posttravmatik büyümenin olumlu olarak arttığı, stresle başetmede iyimser yaklaşım ve kendine güvenli yaklaşım kullanıldıkça posttravmatik büyüme ve psikolojik dayanıklılığın olumlu yönde arttığı belirlenmiştir.
Kader ÇALIŞKAN 2019 (24) KOCAELİ Yüksek Lisans	HKHT uygulanan hastalarda taburculuk sonrası erken dönemde evde yaşanan semptomların ve bu semptomları etkileyen değişkenlerin belirlenmesi, semptomların yönetimi konusunda hastaların kullandığı baş etme davranışlarının saptanması ve yaşam kalitesinin değerlendirilmesi	Kantitatif -Tanımlayıcı / Hasta Tanım ve Görüşme Formu, Memorial Semptom Değerlendirme Ölçeği ve Avrupa Kanseri Araştırma ve Tedavi Organizasyonu Yaşam Kalitesi Ölçeği	HKHT yapılab taburcu olan hastalar (n=200)	HKHT sonrası taburcu olduktan sonra en sık yaşadıkları üç semptomun; ağrı (%63), halsizlik (%48), iştahsızlık (%43) olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet, klinik tanı, nakil türü, meslek, eğitim durumu, taburculuk sonrası tekrar hastaneye yatış durumu, aile tipi, destek veren kişi, gelir düzeyi, eşlik eden kronik hastalık varlığı ve yaşanan sorun sayısının yaşam kalitesi ile semptomlara etkisi incelendiğinde; hastaların tedaviye ilişkin semptom deneyimi ve yaşam kalitesinin birçok alt boyutunda önemli değişken oldukları saptanmıştır. Hastaların HKHT sonrası farklı düzeyde ve sıklıkta çeşitli semptomlar yaşadıkları, yaşam kalitelerinin birçok boyutunun farklı düzeyde etkilendiği, hastaların semptom kontrolü ile baş etme konusunda rehber ve desteğe ihtiyaçlarının olduğu belirlenmiştir.
Esra BAYRAK 2019 (25) İSTANBUL Yüksek Lisans	HKHT yapılan hastalarda rahatlatıcı nefes egzersizlerinin ağrı, yorgunluk ve lökosit sayısı üzerinde etkisini incelemek	Kantitatif – Deneysel / Hasta Tanılama Formu, Visual Analog Skala, Kısa Ağrı Anketi ve Yorgunluk için Görsel Benzerlik Ölçeği	Hematopoetik kök hücre nakli yapılan hastalar (n=67)	Hastaların yorgunluk ve enerji düzeyini kıyaslandığımızda, kontrol grubunda yer alan hastaların deney grubunda yer alan hastalara göre yorgunluk düzeyinin daha yüksek, enerji düzeyinin ise daha düşük olduğu tespit edilmiş; rahatlatıcı nefes egzersizlerinin yorgunluğun yönetiminde etkili bir girişim olduğu ve allojenik nakil olan hastaların taburculuk süresininin azaltılmasında etkili olduğu ancak ağrı ve bağışıklık sistemi üzerinde etkisinin olmadığı görülmüştür.

Tablo 3'ün devamı

Günay DİKBİYİK BOZ 2019 (26) İSTANBUL Yüksek Lisans	Kök hücre nakli sonrası uygulanan motivasyonel görüşmenin cinsel yaşantı, cinsel öz-biliç ve cinsel öz yeterliğe etkisini belirlemek	Kantitatif – Deneysel / Sosyodemografik ve Cinsellik Özelliklerine İlişkin Veri Toplama Formu, Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği, Cinsel Öz-Yeterlik Ölçeği ve Cinsel Öz- Biliç Ölçeği	Kök hücre nakli yapılan hastalar (n=62)	Araştırma sonunda motivasyonel görüşmenin cinsel yaşantı üzerine etkisi olduğu bulunurken, cinsel öz-biliç ve cinsel öz-yeterlik üzerine etkili olmadığı saptanmıştır.
Ebru BAYSAL 2019 (27) İZMİR Doktora	Otolog hematopoetik kök hücre nakli öncesinde yüksek doz melfalan hazırlık rejimi alan multiple myelom hastalarında oral kriyoterapi uygulamasının oral mukozit sıklığına, şiddetine ve süresine etkisini incelemek	Kantitatif – Deneysel / Hasta Tanıtım Formu, Dünya Sağlık Örgütü Oral Toksikite Skalası İzlem Formu, Ağız Değerlendirme Rehberi İzlem Formu ve Günlük Hasta İzlem Formu	Otolog Kök Hücre Nakli Olan Multiple Myelom Tanılı Hastalar (Deney grubu=16, Kontrol grubu=16, n=32) Deney grubuna kemoterapi tedavisinden 5 dakika önce başlayıp tedaviden 15 dakika sonrasına kadar toplam 80 dakika kriyoterapi uygulanmıştır. Kontrol grubuna herhangi bir uygulama yapılmamıştır.	Yaş, cinsiyet, beden kitle indeksi ve melfalan dozu gibi bazı risk faktörlerinin oral mukozit gelişimi üzerinde etkili olmadığı; ağız bakım sıklığı ortalamasının uygulama grubu hastalarında kontrol grubu hastalarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Uygulama ve kontrol grubunda oral mukozit gelişiminin ağız bakım sıklığına göre istatistiksel olarak anlamlı fark göstermediği, kriyoterapi uygulamasının oral mukozit sıklığını değiştirmediği, oral mukozit şiddetini etkilemediği ve oral mukozit süresini azaltmadığı belirlenmiştir.
Ceylan YILMAZ 2019 (28) KOCAELİ Yüksek Lisans	HKHT tedavisi alan hastaların bilişsel fonksiyonlarını incelemek	Kantitatif – Tanımlayıcı / Sosyodemografik Bilgi Formu, Standardize Mini Mental Test Ölçeği ve Addenbrook Kognitif Muayenesi	Kemik iliği nakli tedavisi alan hastalar (n=100)	Araştırmada elde edilen sonuçlar hematopoetik kök hücre nakli olan hastaların bilişsel işlevselliğinde bozulma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Yasin TÜYSÜZ 2020 (29) ANKARA Yüksek Lisans	HKHT yapılmış olan hastaların ve bakım vericilerinin tedavi sürecine ilişkin duygu ve düşüncelerini belirlemek	Kalitatif – Fenomenolojik / Kişisel Bilgi Formu ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	Kemik iliği transplantasyonu gerçekleşmiş hastalar ve yakınları (n=20)	Hastaların nakil işlemini son şans olarak gördükleri, nakil hazırlık sürecinde donör bulunmama endişesi ve yeterli hücre toplanamama endişesi yaşadıkları belirlenmiştir. Nakil infüzyonu esnasında korku ve sevinç yaşadıkları, taburcu olana kadar umutsuzluk ve nüks korkusu yaşadıkları görülmüştür. Bakım vericilerin nakil işlemini kurtuluş olarak gördükleri, hastalarına uygun donör bulunmasına veya kendi hücrelerinden nakil olmasına sevindikleri belirlenmiştir. Nakil infüzyonu sonrası süreçte komplikasyonlar nedeniyle endişe ve pişmanlık yaşadıkları görülmüştür.

Tablo 3'ün devamı

Nazan KARAKAÇAN 2020 (30) TEKİRDAĞ Yüksek Lisans	HKHT farkındalığının üniversite öğrencilerinde gönüllü verici olma durumuna etkisini belirlemek	Kantitatif - yarı deneysel / Araştırmacılar Tarafından Hazırlanan Anket	Fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarına devam eden öğrenciler (n=1216)	Araştırmada öğrencilerin hematopoetik kök hücre nakli konusunda bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu, verilen eğitimin hematopoetik kök hücre bağışına ilişkin bilgi ve tutumlarına olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.
Ceren ZEREN 2021 (31) İSTANBUL	Kemik İliği Nakli sürecine girmiş 6-12 yaşındaki hastalara nakil öncesinde Kemik İliği Nakli sürecini anlatan öykü kitabıyla verilen eğitimin psikososyal semptomlar üzerine etkisinin incelenmesi	Kantitatif – Deneysel / Kemik İliği Transplantasyonu Olan 6-12 Yaş Grubu Çocuklara ve Ebeveynlerine Yönelik Veri Toplama Formu, Hastanede Yatan Çocuklar İçin Psikososyal Semptomları Tanılama Ölçeği	Pediyatrik Kemik İliği Nakli servislerine yatan 6-12 yaş grubundaki çocuk hastalar (Deney grubu=12, Kontrol grubu=12, n=24) 11.11.2019 - 30.12.2020 tarihleri arasında deney grubundaki çocuğa ilk olarak Hastanede Yatan Çocuklar İçin Psikososyal Semptomları Tanılama Ölçeği uygulanmış, sonrasında araştırmacı tarafından hazırlanan “Can Kemik İliği Nakli Oluyor!” isimli öykü kitabı okunmuştur. Kontrol grubuna ise sadece ölçek uygulanmıştır. Transplantasyondan sonra her iki gruba da ölçek tekrarlanmıştır.	Kemik iliği transplantasyonu öncesinde çocuklara terapötik oyun yöntemiyle verilen eğitimin transplantasyon sürecinde ortaya çıkan psikososyal semptomlar üzerinde etkili olmadığı bulunmuştur.
Gülçin SERTBAŞ 2021 (32) İSTANBUL	Kemik iliği transplantasyonu yapılan hastalara yatış sürecinde uygulanan uğraşı terapilerinin anksiyete, depresyon belirtileri ve uyku kalitesi üzerine etkisinin belirlenmesi	Kantitatif – Deneysel / Kişisel Bilgi Formu, Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği, Visual Analog Skala ve Araştırmacılar Tarafından Geliştirilen “Uyku Günlüğü”	Kemik İliği Nakli Ünitesinde yatan hastalar (Deney grubu=9, Kontrol grubu=11, n=20)	Uygulama sonunda deney ve kontrol grubu arasında anksiyete, depresyon ve uyku süreci parametrelerinde fark saptanmazken deney grubunda yer alan hastaların anksiyete depresyon düzeylerinin azaldığı belirlenmiştir. Deney grubu hastalarda uykunun bölünme sayısı ve gece uyanık kalma süresinin azaldığı, uyku kalitesinin arttığı saptanmıştır.

sorumluluklar düşmekte, hemşirelerin bireylerin ihtiyacı olan tedavi ve bakımı iyi bilmesi, güncel bilgilere sahip olması ve bakımlarını bireye özgü planlaması gerektiğinden önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Alanda yapılan tüm bu çalışmalar hemşirelik mesleğinin mevcut bilgi birikiminin artmasına katkı sağlamaktadır. Çalışmadan elde edilen sonuçların gerek eğitim gerekse uygulama alanına yansıtılması gerekmekte ve hemşirelik bakımının kalitesinin artırılması hedeflenmelidir. Bu bağlamda kanıt dayalı hemşirelik uygulamalarına katkı sağlaması açısından deneysel çalışma sayısının, kök hücre nakli uygulamasının bireyler üzerinde yarattığı algı, duygu, düşünce ve deneyimlerinin derinlemesine inceleneceği kalitatif çalışma sayısı artırılmalıdır. Hemşireler tarafından HKHT hastalarının fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik sorunlarını da kapsayan daha fazla örneklem grubunun dahil edildiği ve daha çok deneysel araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Kapucu S S, Karaca Y. Kök hücre naklinde hasta değerlendirilmesi ve bakım. *C.Ü. Hemşirelik Dergisi* 2008; 12(3): 52-59.
2. Bhatia S. Long-term health impacts of hematopoietic stem cell transplantation inform recommendations for follow-up. *Expert Review of Hematology* 2011;4(4):437-54.
3. Majhail NS, Rizzo JD, Lee SJ, Aljurf M, Atsuta Y, Bonfim C. Recommended screening and preventive practices for long-term survivors after hematopoietic cell transplantation. *Bone Marrow Transplantation* 2012;47(3):337-41.
4. Yeğın ZA. Hematopoietik Kök Hücre Nakli Alıcılarında Uzun Dönem Komplikasyonların Yönetiminde Bütüncül Yaklaşım ve Destek Tedavileri. 8. Ulusal Kemik İliği Transplantasyonu ve Kök Hücre Tedavileri Kongresi Özet Kitabı. Antalya. 2014: 44-47.
5. Yıldırım G, Şahin N H. Kök Hücre Nakli ve Hemşirelik Yaklaşımı. *Florence Nightingale Journal of Nursing* 2007;15(60), 188-194.
6. Öztunç, G. Hemşireliğin Doğası. İçinde: Aştı TA, Karadağ A, Eds. Hemşirelik Esasları, Hemşirelik Bilimi ve Sanatı. 1. Baskı. İstanbul: Akademi Basın ve Yayıncılık:2012.s.26–35.
7. Perälä M L, Pelkonen M. Networking for the advancement of nursing research in Europe for twenty-five years. *International Journal of Nursing Practice* 2004;10(1), 54-55.
8. Kocaman, G. Türkiye’de hemşirelik eğitim sorunları ve çözüm arayışları. 12 Mayıs 2005 Dünya Hemşireler Günü Özel Baskı. (Genişletilmiş 2004 Baskısı). Yayın No:4, Odak Ofset, Ankara. 2005.
9. Herdman E H. Hemşirelik Araştırmalarının Önemi. Çeviri Korkmaz Yazıcı Ö. HEAD. 2010;7:3-4.
10. Matrak M. Allojenik Kök Hücre Transplantasyonu Yapılan Hastaların Yaşadığı Fizyolojik Sorunların Saptanması. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2005.
11. Karacan Y. Periferik Kök Hücre Nakli Olan Hastaların Anksiyete ve Depresyon Düzeyi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2005.
12. İster E D. Kök Hücre Nakli Uygulanan Hematolojik Kanser Hastalarının Ağrı İnançları ve Etkileyen Faktörler. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2012.
13. Oğuz G. Hematopoetik Kök Hücre Transplantasyonu Uygulanan Hastalarda Semptomların ve Bakım Gereksinimlerinin Değerlendirilmesi. İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2012.
14. Akgül N. Periferik Kan Kök Hücre Nakli Yapılmış Kanser Hastalarının Primer Bakım Vericilerinin Bakım Verme Yükü ve Etkileyen Faktörler. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2013.
15. Deniz H. Periferik Kök Hücre Nakli Yapılmış Lösemi ve Lenfomalı Hastalara Bakım Veren Bireylerin Bakım Verme Yükü Ve Yaşam Kaliteleri. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2014.
16. Kısıcık Z. Hematopoetik Kök Hücre Transplantasyonu Sonrası Ebeveynlerin Depresyon Düzeyinin Çocukların Yaşam Kalitesine Etkisi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2014.
17. Yaşar N. Hematopoietik Kök Hücre Transplantasyonu Uygulanan Hastaların Yaşam Kalitesi ve Bakım Gereksinimlerinin Değerlendirilmesi. İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2016.

18. Geyik G İ. Hematopoetik Kök Hücre Nakli Esnasında Müzik Terapinin Kanser Hastalarının Fiziksel ve Ruhsal Parametreleri Üzerine Etkisi. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2016.
19. Altunbaş N. Çocuğuna Kemik İliği Nakli Yapılan Ebeveynlerin Sağlık Profesyonellerinden Beklentilerinin Belirlenmesi. Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2017.
20. Mantaş B. Kök Hücre Nakli Yapılan Hastalarda Öz Bakım Gücü ile Umutsuzluk Düzeyi Arasındaki İlişki. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2018.
21. Avcı Ş. Kök Hücre Nakli Olan Çocuk Hastalara Bakım Veren Hemşirelere Yönelik Hazırlanan Kanıta Dayalı Uygulama Programının Hemşirelerin Oral Mukozit Tanılama Durumuna Etkisi. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2018.
22. Şahin M. Çocuğu Kemik İliği Nakli Olan Ebeveynlerin Sağlık Bakım Memnuniyeti: Bir Kit Ünitesi Örneği. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2019.
23. Eroğlu S. Kemik İliği Transplantasyonu Sonrası Hastalarda Psikolojik Dayanıklılık, Stresle Baş Etme ve Post Travmatik Büyüme. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2019.
24. Çalışkan G. Hematopoetik Kök Hücre Nakli Yapılan Hastaların Taburculuk Sonrasında Evde Yaşadıkları Semptomlar ve Baş Etme Davranışlarının Belirlenmesi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2019.
25. Bayrak E. Hematopoetik Kök Hücre Nakli Yapılan Yetişkin Hastalarda Rahatlatıcı Nefes Egzersizlerinin Ağrı, Yorgunluk ve Lökosit Sayısına Etkisi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. 2019.
26. Dikbıyık Boz G. Kök Hücre Nakli Sonrası Uygulanan Motivasyonel Görüşmenin Cinsel Yaşantı, Cinsel Öz-Bilinç ve Cinsel Öz Yeterliğe Etkisi. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2019.
27. Baysal E. Otolog Kök Hücre Nakli Olan Multiple Myelom Tanılı Hastalarda Oral Mukozitin Önlenmesinde Kriyoterapinin Etkisi. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi. 2019.
28. Yılmaz C. Hematopoetik Kök Hücre Nakli Olan Hastaların Bilişsel İşlevselliği Ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. İstanbul Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2019.
29. Tüysüz Y. Hematopoietik Kök Hücre Nakli Yapılan Hastaların Ve Bakım Vericilerinin Tedavi Sürecine İlişkin Duygu Ve Düşüncelerinin Belirlenmesi. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2020.
30. Karakaçan N. Hematopoetik Kök Hücre Nakli Farkındalığının Üniversite Öğrencilerinde Gönüllü Verici Olma Durumuna Etkisi. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2020.
31. Zeren C. Kemik İliği Transplantasyonu Olan 6-12 Yaş Grubu Çocuk Hastalara Terapötik Oyun Yöntemiyle Verilen Eğitimin Psikososyal Semptomlar Üzerine Etkisinin İncelenmesi. Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2021.
32. Serttaş G. Kemik İliği Transplantasyonu Yapılan Hastalara Yatış Sürecinde Uygulanan Uğraşı Terapisinin Anksiyete Depresyon Belirtileri ve Uyku Kalitesi Üzerine Etkisinin İncelenmesi. Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 2021.